

Universitatea Tehnică a Moldovei

**CENTRU MULTIFUNCȚIONAL PENTRU
REINTEGRAREA PERSOANELOR
VÂRSTNICE,
or. CODRU, mun. CHIȘINĂU**

Student:

**Pogîlă Lia
st. gr. ARH – 202**

Conducător:

**Balaban Valeriu
asistent universitar**

Chișinău - 2026

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL RM
Universitatea Tehnică a Moldovei
Facultatea Urbanism și Arhitectură
Departament Arhitectură

Admis la susținere
Șefă Departament Arhitectură:
Angela Munteanu, conf. univ., dr.

„_____” _____ **2026**

**Centru multifuncțional pentru reintegrarea
persoanelor vârstnice,
or. Codru, mun Chișinău**

Proiect de absolvire

Student:	_____	Pogîlă Lia, grupa ARH-202
Coordonator:	_____	Balaban Valeriu, asist. univ.
Consultant:	_____	Ciobanu Nicolae, conf. univ., dr.
Consultant:	_____	Țurcanu Nicolae, conf. univ., dr.

Chișinău – 2026

ADNOTARE

Pogîlă Lia. *Centru multifuncțional pentru reintegrarea persoanelor vârstnice, or. Codru, mun. Chișinău*

Structura lucrării: introducerea, 3 capitole, concluzii și recomandări, text de bază 69 pagini, bibliografie formată din 59 de titluri bibliografice, 2 anexe. Volumul total 93 pagini.

Cuvintele-cheie: *arhitectură incluzivă, reintegrare socială, design participativ, ergonomie*

Scopul proiectului: Crearea unui spațiu incluziv, accesibil și adaptat nevoilor specifice ale vârstnicilor, prin integrarea funcțiunilor sociale, productive, terapeutice și comunitare într-un cadru coerent, pentru a soluționa problema izolării sociale și a îmbunătăți calitatea vieții în etapa avansată a vârstei.

Obiectivele generale:

- Crearea unui mediu arhitectural accesibil, adaptat mobilității reduse.
- Elaborarea unei zonări funcționale coerente, care să permită desfășurarea simultană a activităților sociale, productive și de relaxare.
- Stabilizarea terenului și prevenirea riscurilor naturale prin soluții geotehnice adecvate.
- Crearea de ateliere pentru activități artisanale, spații de consiliere și zone de mentorat intergenerațional.
- Asigurarea infrastructurii de parcare și acces pentru ambulanțe, vizitatori și transport public.

Metodele aplicate la elaborarea lucrării:

Pentru a asigura o abordare corectă și un mers eficient al lucrării, au fost aplicate mai multe metode de cercetare. Au fost studiate statisticile legate de fenomenul îmbătrânirii populației, care au arătat relevanța și necesitatea proiectării unui centru multifuncțional dedicat persoanelor vârstnice. Pentru alegerea unor repere au fost studiate exemple internaționale care și-au dovedit eficiența în timp. Etapa comparativă a fost urmată de analiza urbanistică a zonei care a ajutat la determinarea avantajelor și dezavantajelor teritoriului. Consultarea normativelor în vigoare a determinat direcția de dezvoltare a proiectului și a dus la extragerea unor exigențe structurale și funcționale, care asigură un design incluziv și accesibilitate universală pentru beneficiarii centrului multifuncțional.

Rezultatele concrete obținute:

Proiectul centrului multifuncțional pentru reintegrarea persoanelor vârstnice este rezultatul analizei riscurilor sociale contemporane. Obiectivul oferă posibilitatea interacționării persoanelor vârstnice atât cu semenii lor, cât și cu celelalte generații. Volumul reprezintă o structură arhitecturală accesibilă pentru persoanele cu mobilitate limitată, datorită sistemului de circulații verticale și orizontale adaptate nevoilor beneficiarilor. Compoziția spațial volumetrică împarte activitățile oferite de centru în blocuri bine-definite, facilitând orientarea în spațiu. Acestea includ spații destinate activităților sociale, productive, educaționale, terapeutice și recreative. Aspectul exterior este bazat pe combinarea formelor rectilinii ale volumelor cu cele organice ale acoperișului. Organizarea ortogonală a spațiilor conferă eficiență funcțională, iar elementele curbe creează o imagine exterioară fluidă.

ANNOTATION

Pogîlă Lia. *Multifunctional center for the reintegration of the elderly, Codru, Chişinău*

Structure of the work: introduction, 3 sections, conclusions and recommendations, 69 pages of the main text, bibliography of 59 titles, 2 appendices. Total 93 pages.

Keywords: *inclusive architecture, social reintegration, participatory design, ergonomics*

Project objective: Designing an inclusive, accessible, and age-friendly environment that responds to the specific needs of older adults by integrating social, productive, therapeutic, and community functions within a coherent space, aiming to address social isolation and improve quality of life in later stages of aging.

Main tasks:

- Designing an accessible architectural environment adapted to reduced mobility.
- Developing a coherent functional zoning layout that allows the simultaneous use of social, productive, and recreational spaces.
- Stabilizing the terrain and preventing natural hazards through appropriate geotechnical solutions.
- Creating workshops for craft activities, counseling spaces, and areas for intergenerational mentoring.
- Providing parking infrastructure and access for ambulances, visitors, and public transportation.

Methods used in the work:

To ensure a proper approach and an efficient development of the project, several research methods were applied. Statistical data related to the phenomenon of population aging were studied, highlighting the relevance and necessity of designing a multifunctional center dedicated to elderly people. In order to establish appropriate references, international examples that have proven their efficiency over time were analyzed. The comparative stage was followed by an urban analysis of the site, which helped identify the advantages and disadvantages of the territory. The study of current regulations determined the direction of the project's development and led to the identification of structural and functional requirements that ensure inclusive design and universal accessibility for the visitors of the multifunctional center.

Results obtained:

The project of the multifunctional center destined for the reintegration of elderly people is the result of analyzing contemporary social risks. The objective offers elderly people the opportunity to interact both with their peers and also with other generations. The building represents an architectural structure that is accessible to people with reduced mobility due to a system of vertical and horizontal circulation adapted to the user's needs. The spatial-volumetric composition divides the activities offered by the center into well-defined blocks, that facilitate spatial orientation. These include spaces intended for social, productive, educational, therapeutic, and recreational activities. The exterior appearance of the building is based on the combination of the rectilinear forms of the volumes with the organic forms of the roof. The orthogonal organization of spaces ensures functional efficiency, while the curved elements create a fluid exterior image.

CUPRINS

INTRODUCERE	19
Actualitatea temei și relevanța acesteia pentru domeniul arhitecturii.....	20
Argumentarea alegerii sitului.....	22
Determinarea problemelor și a sarcinilor de proiectare.	24
Analiza SWOT	25
Scopul și obiectivele proiectului de absolvire.....	26
Structura lucrării.....	27
1. COMPARTIMENTUL ARHITECTURA	28
1.1.Studiu teoretic	29
1.1.1.Clasificarea, aspecte tipologice la tematica proiectului	29
1.1.2.Cerințe tipologice de proiectare	30
1.1.3.Analiza experienței naționale și mondiale de proiectare la tema propusă.	
Proiecte analogii.....	31
1.2.Studiul urbanistic și plan general al centrului	44
1.2.1.Schemele analizei urbanistice și concluzii	44
1.2.2.Planul general al centrului propus cu zonarea funcțională și amenajarea teritoriului.....	47
1.3.Conceptul arhitectural și noutatea propunerii de proiect	48
1.3.1.Compoziția și imaginea arhitecturală a centrului.....	48
1.3.2.Soluționarea spațial-planimetrică propusă cu zonarea funcțională pe niveluri.....	53
1.3.3.Tectonica și finisajul fațadelor clădirii, soluția coloristică	60
2. COMPARTIMENTUL CONSTRUCȚIA CLĂDIRILOR	62
2.1.Descrierea obiectivului.....	63
2.2.Date generale.....	64
2.3.Elemente constructive ale edificiului.....	64
2.3.1.Fundații	64
2.3.2.Sistem constructiv. Stâlpi, grinzi și planșee.....	65

					UTM 0731.1 034 ME		
Mod.	Coala	Nr document.	Semnat.	Data	Centru multifuncțional pentru reintegrarea persoanelor vârstnice, or. Codru, mun. Chișinău		
Elaborat.		Pogîlă L.					
Conducator.		Balaban V.					
Consultant.		Ciobanu N.					
Consultant		Țurcanu N.					
Aprobat		Munteanu A.			Litera. Coala Coli 17 93 UTM FUA ARH-202		

2.3.3.Pereți.....	65
2.3.4.Scări și ascensoare.....	66
2.3.5.Acoperiș	66
2.4.Măsuri de protecție ale clădirii.....	66
2.5.Calculul unei grinzi din beton armat	67
2.6.Concluzii	72
3. ECONOMIA CONSTRUCȚIILOR.....	73
3.1.Aspectele teoretice ale eficienței proiectului investitional.....	74
3.2.Calcului și argumentarea cheltuielilor investiționale	74
3.3.Calculul și argumentarea fluxurilor nete de numerar viitoare.....	79
3.4.Evaluarea eficienței economice a proiectului investițional.....	83
3.5.Concluzii	84
CONCLUZII.....	85
BIBLIOGRAFIE	86
• Cadrul legislativ, normative:	86
• Cărți, monografii, manuale, articole științifice, teze de doctorat:	87
• Webografie:	90
ANEXE.....	92
Anexa 1.	92
Anexa 2.	93

					UTM 0731.1 034 ME		
Mod.	Coala	№ document.	Semnat.	Data	Centru multifuncțional pentru reintegrarea persoanelor vârstnice, or. Codru, mun. Chișinău		
Elaborat.	Pogilă L.						
Conducator.	Balaban V.						
Consultant.	Ciobanu N.						
Consultant	Țurcanu N.						
Aprobat	Munteanu A.				UTM FUA ARH-202		

INTRODUCERE

Actualitatea temei și relevanța acesteia pentru domeniul arhitecturii.

Situația socială cu care ne ciocnim la nivel internațional, este una cu mai multe provocări. Una dintre acestea este fenomenul îmbătrânirii populației, care influențează atât populația activă și starea financiară a lumii, cât și starea psihologică a oamenilor. Astfel, pentru a ne putea lupta cu această transformare a societății, ar trebui să luăm o abordare diferită. Se estimează ca până în 2050, numărul persoanelor în vârstă de peste 60 de ani să se dubleze comparativ cu situația actuală [27], iar în anul 2070 dependența persoanelor în vârstă să ajungă la 50% [51]. Aceste cifre sugerează că izolarea socială cu care vârstnicii se confruntă la moment, devine tot mai riscantă în fiecare zi și că schimbările ar trebui să aibă loc cât mai curând.

Analizând situația Republicii Moldova, ne dăm seama că suntem la fel de afectați de această transformare socială. Majoritatea persoanelor vârstnice trăiesc singure și izolate, fiind victime ale depresiei și izolării, unele dintre ele fiind lipsite și de autonomie. Conform datelor Biroului Național de Statistică procentajul persoanelor vârstnice este în continuă creștere, ajuns la 25,9% la începutul anului 2025, cu 3,5% mai mult decât cu 5 ani în urmă [50].

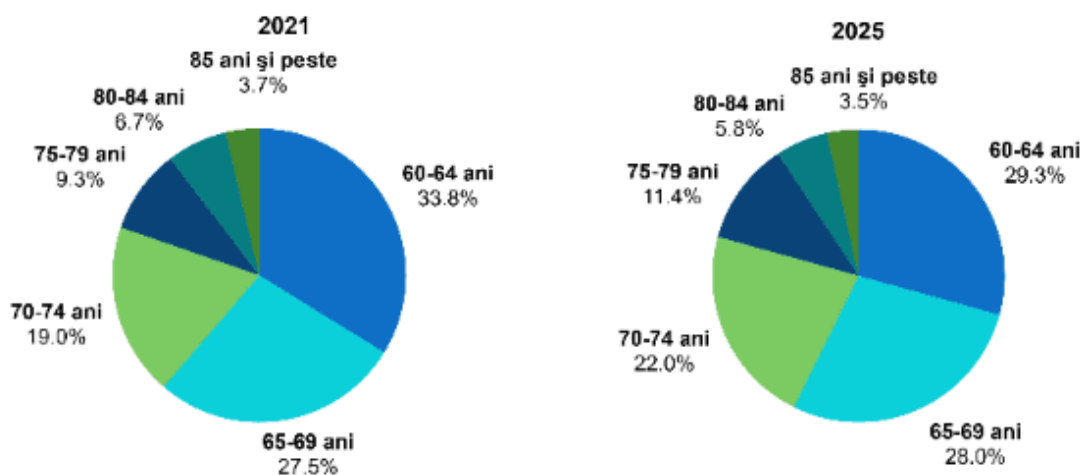

Figura 1. Populația în vârstă de 60 ani și peste pe grupe de vârstă, la 1 ianuarie.

[Sursa: Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, 2024]

Aceste cifre sunt influențate de mai mulți factori, precum scăderea natalității, creșterea calității vieții și a duratei acesteia, însă un fenomen care afectează foarte mult situația demografică a republicii este migrația populației tinere. Din cauza situației economice, cât și a celei geopolitice, tinerii decid să emigreze în alte țări care le-ar oferi un viitor mai bun, iar persoanele de vârstă înaintată rămân singure, lăsate în urmă de prieteni și familie și dornice de a simți apartenența la o comunitate.

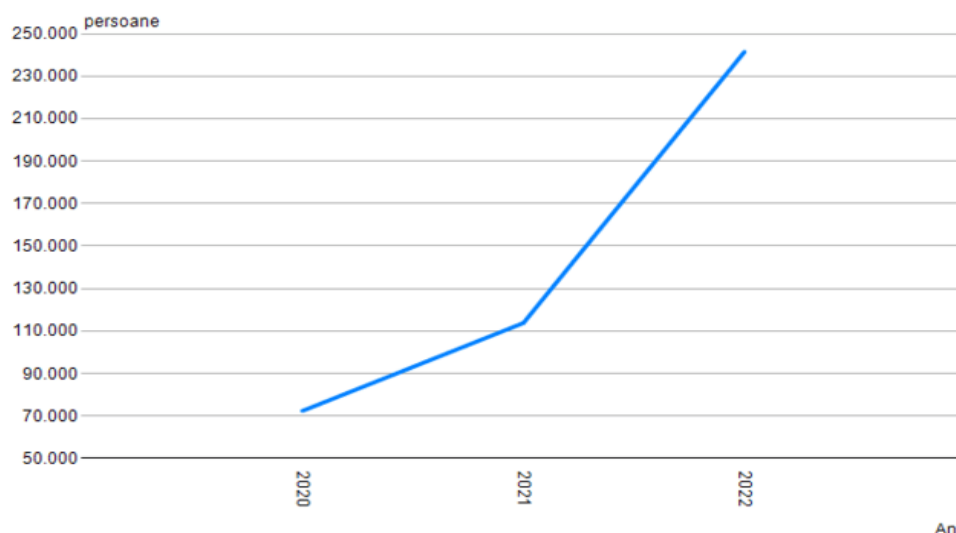

Figura 2. Numărul emigranților între 2020-2022.

[Sursa: Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, Statbank, 2026]

Pentru a veni în ajutorul persoanelor de vârstă a treia, arhitectura ar trebui să creeze un mediu care să ofere oportunități egale tuturor membrilor societății, punând accent pe instituții care oferă libertate, autonomie și posibilitatea unei educații continue [23]. Astfel de infrastructuri ar pune accent pe mobilizarea persoanelor vârstnice, oferindu-le spații care ar avea ca scop îmbătrânirea activă prin dezvoltarea unor abilități noi, implicarea în activități sociale, extinderea cunoștințelor, dar și petrecerea calitativă a timpului liber [55].

Tema propusă are la bază o abordare integrată, care să ofere vârstnicilor accesibilitate universală, design incluziv și flexibilitate funcțională. Ne îndepărtăm de ideea preconcepută de azil de bătrâni, care chiar dacă oferă suport din punct de vedere al locuinței și al necesităților de menținere a sănătății, reprezintă un mediu rigid și rece, ce influențează negativ asupra sănătății mintale a beneficiarilor și venim cu ideea de centru multifuncțional pentru reintegrarea persoanelor vârstnice, care își propune să evite sentimentul de instituționalizare și să aibă un impact pozitiv asupra stării psihologice, prin valorificarea competențelor, încurajarea interacțiunii între generații și participarea în viața culturală și economică a comunității. Acest tip de centre pot sta și la baza creșterii Indicelui de Îmbătrânire Activă care arată că suntem cu mult în urma țintei prestabilite având doar 28.7 de puncte din 100, conform anului 2020, date ce accentuează vulnerabilitatea și dependența vârstnicilor[58].

Experiența internațională dovedește eficiența acestor infrastructuri și subliniază, încă odată relevanța acestei teme pentru domeniul arhitecturii. În Scandinavia, centrele pentru vârstnici pot include cafenele, biblioteci și diverse tipuri de spații pentru activități care oferă posibilitatea interacțiunii vârstnicilor cu populația tânără și nu pune accent pe formarea unor centre separate de

comunitate, ci pe crearea unor extensii ale cartierelor deja existente [22]. În Japonia, ca de obicei, se pune accent pe tehnologii avansate și utilizarea eficientă a spațiilor. Suprafețele pot fi compacte, dar dotate cu diverse sisteme inteligente, mobilier adaptabil și cu o organizare funcțională foarte bine gândită [43]. Germania este țara care încearcă să includă în centrele multifuncționale, posibilitatea unei reintegrări economice prin valorificarea competențelor deja existente, dar și prin formarea unor noi cunoștințe, care la rândul lor pot fi valorificate[38].

Analizând cele menționate mai sus, ne dăm seama că pentru a ne lupta cu îmbătrânirea populației nu trebuie să preluăm modele externe, ci e nevoie să adaptăm și să combinăm ideile care s-ar demonstra eficiente în Republica Moldova. Proiectarea unui centru multifuncțional pentru reintegrarea persoanelor vârstnice ar spori la dezvoltarea unei abordări specifice necesităților naționale curente și ar reprezenta o infrastructură ce ar putea fi preluată și efectuată și în alte zone ale republicii.

Argumentarea alegerii sitului.

La proiectarea centrului multifuncțional pentru reintegrarea vârstnicilor, am ales un teren cu o suprafață de aproximativ 5.3ha, situat la intersecția Străzii Mihai Eminescu din orașul Codru, cu strada Grenoble din municipiul Chișinău. Situl reprezintă o locație cu potențial de dezvoltare, care întâlnește factorii necesari pentru funcționarea eficientă a centrului propus. Localizarea pe hartă a acestuia este reprezentată în fig. 3 și 4 de mai jos.

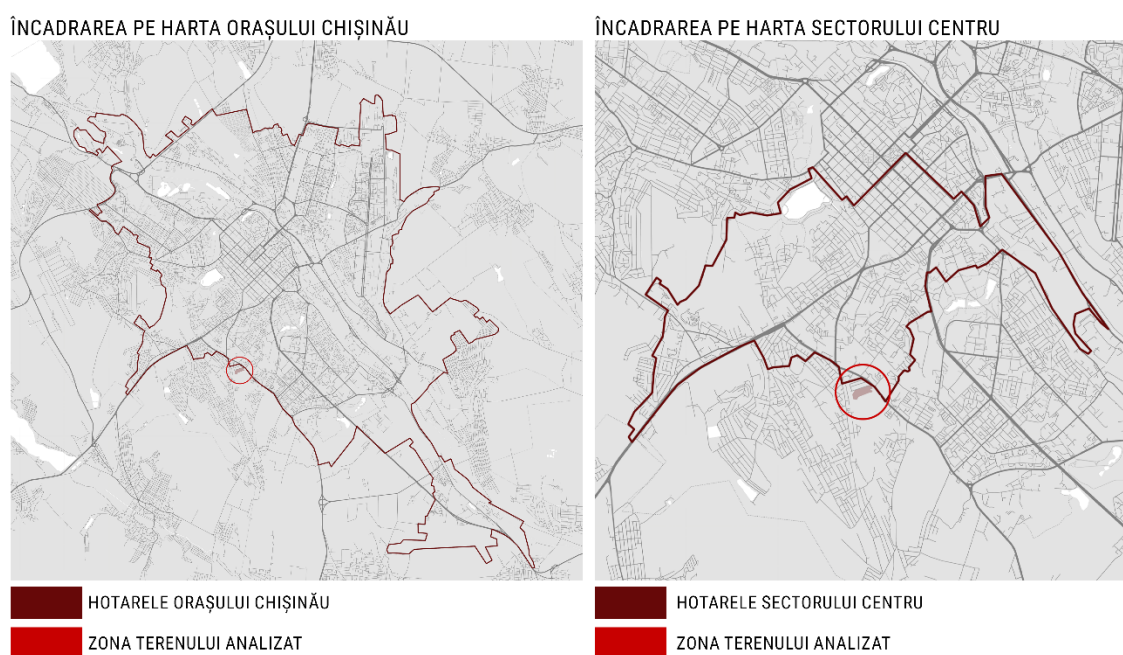

Figura 3. Încadrarea în teritoriu. [Sursa: elaborat de autor]

Figura 4. Plan situație. [Sursa: elaborat de autor]

Figura 5. Fotofixări. [Sursa: elaborat de autor]

Figura 5. Plan Fotofixări. [Sursa: elaborat de autor]

Argumentarea alegerii locației este legată de mai mulți factori urbanistici și funcționali. În primul rând, terenul este localizat la hotarul dintre nucleul administrativ și economic al regiunii, adică municipiul Chișinău și atmosfera plăcută oferită de zona orașului Codru. Vizitatorii centrului pot fi locuitorii ambelor localități care se pot folosi de rețeaua de transport deja existentă, formată din unități de transport atât electrice, cât și motorizate.

Aflarea la o distanță mică față de instituțiile medicale din zonă este un alt avantaj, oferind acces rapid în cazul unor situații ce necesită servicii de urgență, dar și pentru simpla monitorizare periodică a stării de sănătate a vizitatorilor centrului, având în vedere categoria de vârstă a acestora.

Nu în ultimul rând, situl ne bucură cu prezența unor spații verzi abundente, care contribuie la formarea unui mediu calitativ, sigur și optim îmbătrânirii active.

Determinarea problemelor și a sarcinilor de proiectare.

Odată cu proiectarea unui centru multifuncțional pentru reintegrarea vârstnicilor, este de așteptat să ne ciocnim cu anumite **probleme** de ordin social și urban, cum ar fi:

1. Izolarea persoanelor vârstnice – din cauza lipsei infrastructurilor adaptate și inclusive, persoanele de vârstă a treia evită interacțiunea cu celelalte generații;

2. Accesibilitate redusă – majoritatea zonelor alăturate sitului nu oferă accesibilitate persoanelor cu mobilitate redusă;
3. Riscul alunecărilor de teren– situl ales este situat pe un relief cu o pantă moderată;
4. Gestionarea greșită a potențialului zonelor verzi – de cele mai multe ori, zonele verzi nu sunt apreciate la justa valoare, dându-se prioritate suprafețelor construite.

Problemele identificate mai sus duc la necesitatea îndeplinirii următoarelor **sarcini de proiectare**:

1. Proiectarea unui centru axat pe spații comune pentru a îndemna vizitatorii să socializeze;
2. Asigurarea accesibilității universale, utilizând rampe, bare de sprijin și alte elemente arhitecturale care ar permite accesul persoanelor cu mobilitate limitată și crea condiții egale pentru toate categoriile de vizitatori;
3. Implementarea unor soluții adecvate pentru evitarea alunecărilor de teren, precum păstrarea fondului forestier existent și plantarea unor noi grupuri de arbori în zonele de risc;
4. Proiectarea unor zone pentru plimbare și recreere pasivă, având ca scop valorificarea zonelor verzi existente.

Analiza SWOT

În scopul de a înțelege cum obiectivul propus poate răspunde problemelor cu care se ciocnesc centrele pentru reintegrarea vârstnicilor, dar și pentru a putea valorifica pe deplin potențialul proiectului, am utilizat metoda analizei SWOT pentru o evaluare strategică.

Tabelul 1. Analiza SWOT

Puncte Tari	Puncte slabe
• Localizarea sitului – amplasarea la intersecția a două orașe (Codru și Chișinău) oferă posibilitatea localnicilor să fie vizitatori ai centrului și oferă vizibilitate obiectivului; • Dimensiunile sitului – cele 5,3ha permit executarea eficientă a zonării funcționale a terenului;	• Panta reliefului – terenul prezintă pante moderate ce necesită o abordare specială; • Atitudinea societății față de grupa de vârstă vizată – posibilă reținere și scepticism al comunității față de funcțiuni sociale destinate vârstnicilor; • Nerecunoașterea problemei sociale – ezitarea de a recunoaște vulnerabilitatea

Localizarea față de instituțiile medicale din zonă – constituie un avantaj luând în considerare categoria de vârstă a beneficiarilor, oferind acces rapid la instituțiile medicale, în caz de urgență.	socială a persoanelor vârstnice reduce susținerea unor infrastructuri adaptate acestei categorii de vârstă.
Oportunități	Riscuri
- Regenerarea unei zone cu potențial de dezvoltare – proiectul poate deveni un nucleu de coeziune pentru orașele Codru și Chișinău; - Stabilizarea problemei îmbătrânirii populației – în contextul îmbătrânirii populației, există o nevoie reală de centre adaptate vârstnicilor, ceea ce oferă proiectului relevanță; - Replicabilitatea națională a centrului – proiectul prezintă potențial de extindere și aplicare în diferite regiuni ale Republicii Moldova.	- Poluare fonică – traficul de pe strada Grenoble ar putea avea un impact negativ asupra atmosferei liniștite necesare centrului; - Riscuri economice – centrul poate avea o perioadă lungă de recuperare a investițiilor, din punct de vedere monetar, beneficiile fiind preponderent sociale.

[Sursa: elaborat de autor]

Scopul și obiectivele proiectului de absolvire.

Scopul principal al proiectului propus constă în crearea unui spațiu incluziv, care să pună accent pe reintegrarea persoanelor vârstnice prin funcțiuni ce asigură productivitate, mișcare și socializare, pentru a soluționa problema izolării sociale și pentru a promova îmbătrânirea active.

Pentru a asigura realizarea acestui scop, trebuie să urmărim următoarele **obiective**:

- Folosirea principiilor accesibilității universale;
- Analiza metodelor externe și adaptarea lor la contextual național;
- Proiectarea unor spații comune ce asigură socializarea vizitatorilor;
- Proiectarea unor ateliere productive care ar oferi posibilitatea reintegrării economice;
- Asigurarea unei zonări funcționale eficiente, care va permite efectuarea concomitentă a activităților productive, sociale și de relaxare;
- Soluționarea eficiență a pantei terenului.

Structura lucrării.

Lucrarea a fost elaborată pe puncte, pentru a asigura că informația este transmisă într-o ordine logică și coerentă. În total au fost expuse trei compartimente: Arhitectură, Construcțiile Clădirilor și Economia Construcțiilor. Pe lângă compartimentele de bază au fost incluse Introducerea, Concluziile, Bibliografia și Anexele necesare.

Partea de introducere are ca scop definirea temei alese și argumentarea alegerii acesteia. Au fost accentuate scopul și obiectivele lucrării, în concordanță cu analiza SWOT și statisticile legate de tema propusă.

În cadrul Compartimentului Arhitectura au fost menționați pașii efectuați în scopul dezvoltării conceptului centrului multifuncțional pentru reintegrarea persoanelor vârstnice. A fost introdus studiul teoretic prin care s-a determinat tipologia edificiului, aspectele specifice ale acestuia și cerințele tipologice de proiectare preluate din literatura normativă. La finalul studiului teoretic a fost efectuată analiza comparativă a temei alese cu analogii la nivel național și internațional care au arătat efectele pozitive ale acestor tip de centre și au ajutat la alcătuirea unei abordări specifice necesităților regionale.

Partea practică a compartimentului începe cu analiza urbanistică și continuă cu dezvoltarea propriu-zisă a conceptului, unde sunt prezentate desenele tehnice și imaginile 3D ale volumului propus.

Compartimentul Construcția Clădirilor conține informații referitoare la rezistența structurală a edificiului. Acesta conține indicii tehnico-economici ai construcției și are descrise elementele sistemului constructiv precum: fundațiile, coloanele, grinzile, planșeele, pereții, comunicațiile verticale și acoperișul clădirii. Este prezent și calculul unei grinzi din beton armat, ce reprezintă un element de bază din sistemul structural al clădirii.

Compartimentul Economia Construcțiilor urmărește determinarea fezabilității proiectului propus și posibilele provocări economice. Aici se găsesc costurile investiționale ale proiectului, fluxurile nete viitoare și eficiența economică a edificiului propus. În urma analizei economice și a rezultatelor obținute, au fost indicate concluziile necesare.

BIBLIOGRAFIE

Cadrul legislativ, normative:

1. CP A.04.01:2018. Proiectarea clădirilor și construcțiilor. Standard de performanță în clădiri. Definirea și calcularea indicatorilor de arie și volum
2. CP C.01.02:2018. Clădiri civile. Clădiri și construcții. Prevederi generale de proiectare cu asigurarea accesibilității pentru persoane cu dizabilități
3. CP C.01.10:2018. Clădiri civile. Mediu locuibil cu elemente sistematizate accesibile pentru persoane cu dizabilități. Reguli de proiectare
4. CP C.01.11:2018. Clădiri civile. Clădiri și construcții publice accesibile pentru persoane cu dizabilități. Reguli de proiectare
5. CP C.01.12:2018. Clădiri civile. Clădiri și încăperi cu locuri de muncă pentru persoane cu dizabilități. Reguli de proiectare
6. CP C.01.13:2018. Clădiri civile. Mediu urban. Reguli de proiectare accesibile pentru persoane cu dizabilități
7. HOTĂRÂRE Nr. 569 din 29-07-2013 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Centrului de zi pentru persoane vârstnice și a standardelor minime de calitate. Disponibil:
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=13900&lang=ro [accesat 2026-04-26].
8. Legea nr. 721 din 2-02-1996 privind calitatea în construcții. Disponibil:
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136282&lang=ro [accesat 2026-04-26].
9. Legea nr. 835 din 17-05-1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110531&lang=ro [accesat 2026-04-26].
10. NCM A.06.01-2006. Protecția tehnică a teritoriilor, clădirilor și construcțiilor contra proceselor geologice periculoase. Date generale
11. NCM B.01.01:2019. Sistematizarea teritoriului și a localităților. Terminologie
12. NCM B.01.05:2019. Urbanism. Sistematizarea și amenajarea localităților urbane și rurale
13. NCM B.01.02:2016. Sistematizarea teritoriului și localităților. Instrucțiuni privind conținutul, principiile metodologice de elaborare, avizare și aprobare a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului
14. NCM C.01.04-2005. Clădiri administrative. Norme de proiectare
15. NCM C.01.06-2014. Cerințe generale de securitate pentru obiectele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor pentru persoanele cu dizabilități

16. NCM C.01.08:2016. Blocuri locative
17. NCM C.01.12:2018. Clădiri civile. Clădiri și construcții publice
18. NCM C.04.02:2017. Exigențe funcționale. Iluminatul natural și artificial
19. NCM E.03.02-2014. Protecția împotriva incendiilor a clădirilor și instalațiilor

Cărți, monografii, manuale, articole științifice, teze de doctorat:

20. BEHRENDT, D.; S. SPIEKER; C. SUMNGERN and V. WENDSCHUH. Integrating social support into interventions among the elderly in nursing homes: a scoping review. *BMJ Open*. 2023, vol.13, issue 4. ISSN 2044-6055. Disponibil: <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2023-071962> [accesat 2026-04-10].
21. BIGGS, S.; A. CARR. Age- and child-friendly cities and the promise of intergenerational space. *Journal of Social Work Practice*. 2015, vol. 29, issue 1, pp. 99–112. ISSN 0265-0533 [print], ISSN 1465-3885[online]. Disponibil: <https://doi.org/10.1080/02650533.2014.993942> [accesat 2026-04-05].
22. DAATLAND, S. O.; V. MARIJKE and K. HERLOFSON. Age and intergenerational attitudes in the family and the welfare state. *Advances in Life Course Research*. 2012, vol. 17 issue 3, pp. 121-131. ISSN 1040-2608 [print], ISSN 1879-6974 [online]. Disponibil: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1040260812000068> [accesat 2026-04-10].
23. DRISCU, M. C.; A. C. TUDORA și G. TUDORA. Solidarity between generations - Designing age-friendly. *Postmodern Openings*. Lumen Publishing House. Iași, 2017. vol. 8, nr.2, pp. 63-78. ISSN 2069-9387. Disponibil: <https://lumenpublishing.com/journals/index.php/po/article/view/147><https://lumenpublishing.com/journals/index.php/po/article/view/174> [accesat 2026-04-10].
24. FEDDERSEN, E. and I. LUDTKE. Living for the elderly: A design manual. 2nd revised edition. Birchauser. Basel, 2018. 248 p. ISBN 978-3-0356-1074-1.
25. FIODOROV, N. și Braguța E. The role of citizens in the activity of land planning and urbanism. *Journal of Social Sciences*. UTM, Chișinău, 2021. vol. 4, nr. 1. pp. 140-144. ISSN 2587-3490 [print]. Disponibil: [https://doi.org/10.52326/jss.utm.2021.4\(1\).16](https://doi.org/10.52326/jss.utm.2021.4(1).16) [accesat 2026-04-16].
26. GROMARK, S. and B. Andersson. *Architecture for residential care and ageing communities: Spaces for dwelling and healthcare*. Routledge, 2021. 308 p. ISBN 978-0429342370. Disponibil: <https://doi.org/10.4324/9780429342370> [accesat 2026-04-17]

27. HARPER, S. *Ageing Societies: The Global Demographic Change*. Routledge. London, 2014. 160 p. ISBN 978-1-315-88296-7.
28. JONAS, E. Andersson. *Architecture and ageing. On the interaction between frail older people and the built environment*. Comprehensive summary of Doctoral thesis in Architecture. KTH Royal Institute of Technology. Stockholm, 2011. 196 p. Disponibil : <https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:kth:diva-40483>. [accesat 2025-11-30].
29. KARASAEVA, L. A.; I. F. Timerbulatov; J. E. Kondratyeva and S. S. Puzin. Medical and sociological research of persons elderly and senior age receiving medical and social assistance in stationary conditions and at home. *Medical & Social Expert Evaluation and Rehabilitation*. 2022, Vol. 25, nr.4, pp. 249-257. Disponibil: <https://doi.org/10.17816/MSER112079> [accesat 2025-12-15].
30. NEUFERT, E. *Manualul arhitectului*, București: A.G.I.R., 1948. 294 p.
31. OLEINIC, S. și S. Tronciu. (2013), *Glosar de termeni arhitecturali (englez–român–rus)*. Chișinău: UTM, 2013. 36 p. ISBN 978-9975-45-231-1. Disponibil: <http://repository.utm.md/handle/5014/15737> [accesat 2026-03-24].
32. ОЛЕЙНИК, С. и С. Трончу. *Принципы функционального зонирования общественных зданий. Методическое пособие*. Кишинэу: Технический университет Молдовы, 2015. 41 с. ISBN 978-9975-45-362-2. Disponibil: <http://repository.utm.md/handle/5014/15579> [accesat 2026-01-25].
33. OLEINIC, S.; S. Tronciu și D. Andronovici. *Practica de documentare. Indicații metodice*. Chișinău: Editura Tehnică–UTM, 2025. 22 p. ISBN 978-9975-64-524-9. Disponibil: <https://repository.utm.md/handle/5014/30495> [accesat 2026-03-27].
34. OLSZEWSKA-GUIZZO, A.; A. Sia and A. Fogel. Features of urban green spaces associated with positive emotions, mindfulness and relaxation. *Scientific Reports*. 2022, vol.12, nr. 20695. ISSN: 2045-2322 [online]. Disponibil: <https://doi.org/10.1038/s41598-022-24637-0> [accesat 2026-02-27].
35. OMARJEE, J. *Care for the elderly through meaningful architecture: A proposed intergenerational mixed-use development*. Master Thesis. University of KwaZulu-Natal, School of Architecture. Durban, 2013. Disponibil: https://researchspace.ukzn.ac.za/items/4f99fb33-3b8a-4329-b88d-ac2b192a7f09?utm_source [accesat 2026-04-11].
36. ORELLANA, K.; J. M. and A. Tinker. Day centres for older people: A systematically conducted narrative review of literature about their benefits, purposes and how they are

- perceived. In: *Ageing and Society*. 2020, vol. 40, issue 1, pp. 73-104. ISSN 1469-1779 [online]. Disponibil: <https://doi.org/10.1017/S0144686X18000843>. [accesat 2026-03-20].
37. PUZIN, S. N.; S. S. Memetov; N. P. Sharkunov; V. V. Kim and Yu. V. Litvinova. Problem issues of medical-social rehabilitation of elderly and senior persons at the modern stage. In: *Physical and Rehabilitation Medicine, Medical Rehabilitation*. 2019, vol. 1, nr. 4, pp. 42–44. ISSN 2658-6843 [print], ISSN 2658-6851 [online]. Disponibil: <https://doi.org/10.36425/2658-6843-2019-4-42-44> [accesat 2026-02-27].
38. SCHARF, T. and N. C. KEATING. *From Exclusion to Inclusion in Old Age: A Global Challenge*. Bristol: Policy Press, 2012. 224 p. ISBN 978-1-84742-773-1.
39. SOBCZAK, M. J. Social and occupational reintegration of persons aged 45+ in social cooperatives. In: *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Oeconomica. Lodz*, 2015, nr.2(312), pp. 173-194. ISSN 0208-6018 [print], ISSN 2353-7663 [online]. Disponibil: <https://www.czasopisma.uni.lodz.pl/foe/article/view/359/487> [accesat 2026-04-02].
40. TEIXEIRA, L. M. de O.; F. A. R. Uribe and H. L. F. Moreira. Associations between retirement, social security policies and the health of older people: A systematic review. In: *BMC Public Health*. 2024, vol. 24, art. 2473. ISSN 1471-2458 [online]. Disponibil: <https://doi.org/10.1186/s12889-024-19979-5> [accesat 2026-04-20].
41. VERMA, I. *Aging neighborhood and social inclusion: A case study*. In: *Studies in Health Technology and Informatics*. Aalto University. Department of Architecture. Finland. 2022, vol. 297, pp. 193-200. Disponibil: https://acris.aalto.fi/ws/portalfiles/portal/88245755/Aging_Neighborhood_and_Social_Inclusion_A_Case_Study_Verma_2022.pdf [accesat 2026-04-02].
42. WORLD HEALTH ORGANIZATION. *Global Age-friendly Cities: A Guide*. Geneva: WHO Press, 2007. 76 p. ISBN 978-92-4-154730-7. Disponibil: https://www.who.int/publications/i/item/9789241547307?utm_source [accesat 2026-02-15].
43. YAMADA, K.; K. MUROTANI; M. MANO; Y. LIM and J. YOSHIMATSU. Age-Friendly Approach Is Necessary to Prevent Depopulation: Evaluation of the Age-Friendliness of Japanese Municipalities. In: *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2023, vol. 20, nr.17. ISSN 1660-4601 [online]. Disponibil: <https://doi.org/10.3390/ijerph20176626> [accesat 2026-04-14].
44. ZESTREA, P. și O. Harea. Interpretări ale regulilor de bază privind ocuparea și utilizarea terenului destinat construcțiilor. In: *Probleme actuale în urbanism și arhitectură. Ediția 11*, 15-17 noiembrie 2022. Universitatea Tehnică a Moldovei. Chișinău, 2022, pp. 149–

154. ISBN 978-9975-45-947-1 [online]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/185671 [accesat 2026-04-05].
45. ЗМЕУЛ, С.Г и МАХАНЬКО Б.А. Архитектурная типология зданий и сооружений, Москва: Стройиздат, 2001. 238 с. ISBN 5-274-01249-3.

Webografie:

46. ARCHDAILY. *Elderly Care Campus / Areal Architecten*. Site web. ArchDaily, 2014. Disponibil: <https://www.archdaily.com/498917/elderly-care-campus-areal-architecten> [accesat 2026-04-26].
47. ARCHDAILY. *Activity Center of Taikang Community Yan Garden / Sunlay Design Group + Fangwei Architect*. Site web. ArchDaily, 2024. Disponibil: <https://www.archdaily.com/1014442/activity-center-of-taikang-community-yan-garden-fangwei-architect-plus-sunlay-design-group> [accesat 2026-04-26].
48. ARCHDAILY. *Yangbei Village CCP Elderly Day-Care Center / Studio 10*. Site web. ArchDaily, 2025. Disponibil: <https://www.archdaily.com/1027013/yangbei-village-ccp-elderly-day-care-center-studio-10> [accesat 2026-04-26].
49. BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ AL REPUBLICII MODOVA. *Migrația internațională pe grupe de vârstă, medii și sexe, 2014-2023*. Site web. BNS, 2026. Disponibil: https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/20%20Populatia%20si%20procesele%20demografice/20%20Populatia%20si%20procesele%20demografice_POP070/POP07050.px/chart/chartViewLine/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774 [accesat 2026-04-26].
50. BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ AL REPUBLICII MODOVA. *Vârșnicii în Republica Moldova în anul 2024*. Site web. BNS, 2026. Disponibil: https://statistica.gov.md/ro/varstnicii-in-republica-moldova-in-anul-2024-9578_62003.html [accesat 2026-04-26].
51. EUROPEAN CENTRE FOR SOCIAL WELFARE POLICY AND RESEARCH. *Social isolation and loneliness among older people in Europe*. Site web. Disponibil: https://www.euro.centre.org/projects/detail/4302?utm_source=chatgpt.com [accesat 2026-04-26].
52. GOOGLE EARTH. *Vedere satelită: Zona str. Grenoble, Chișinău, Republica Moldova*. Site web. Disponibil: <https://earth.google.com/web/@46.98738196,28.82695449,175.53472723a,969.9640838>

- [4d,35y,0.00000021h,0.51035369t,-0r/data=CgRCAggBMikKJwolCiExNHc2R0dMc3BzSDVIRl90aXdRRWxiV2RTMHMwcEJodTQgAToDCgEwQgIIAEoICN7xh48EEAE](#) [accesat 2026-04-26].
53. HELPAGE MOLDOVA. *Clubul vârstnicilor din Ungheni: Locul unde prietenia și activitățile dau sens fiecărei zile.* Postare pe Facebook. 2024-11-11. Disponibil: <https://www.facebook.com/helpagemoldova/posts/995872289239975> [accesat 2026-04-26]
 54. METALOCUS. *Day center and home for the elderly of Blancafort by Guillem Carrera.* Site web. Metalocus, 2018. Disponibil: <https://www.metalocus.es/en/news/day-center-and-home-elderly-blancafort-guillem-carrera> [accesat 2026-04-26].
 55. MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE. *Cum dezvoltăm programe locale de mobilizare comunitară a vârstnicilor?.* Ghid [online]. Disponibil: <https://social.gov.md/wp-content/uploads/2024/04/Ghid-programe-de-mobilizare-comunitara.pdf> [accesat 2026-04-26].
 56. NADAAA. *Dukyang Senior Center.* Site web. Disponibil: <https://www.nadaaa.com/portfolio/dukyang-senior-center/> [accesat 2026-04-26].
 57. OPSISARCH. *Redmond Senior & Community Center.* Site web. Disponibil: <https://opsisarch.com/project/redmond-senior-community-center/> [accesat 2026-04-26].
 58. UNITED NATIONS POPULATION FUND (UNFPA). *Program on active and healthy Ageing for 2023-2027.* Site web. UNFPA, 2024. Disponibil: <https://moldova.unfpa.org/en/publications/program-active-and-healthy-ageing-2023-2027> [accesat 2026-04-26].
 59. UNITED NATIONS POPULATION FUND (UNFPA). *La Ungheni a fost lansat primul Club al Vârstnicilor.* Site web. UNFPA, 2024. Disponibil: <https://moldova.unfpa.org/ro/news/la-ungheni-fost-lansat-primul-club-al-v%C3%A2rstnicilor-%E2%80%93-un-spa%C8%9Biu-pentru-%C3%AEmb%C4%83tr%C3%A2nire-activ%C4%83-%C8%99i> [accesat 2026-04-26].